

Инфармацыйнае наведанне Аб Пленуме Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

5 сакавіка 1962 года ў Вялікім Крамлёўскім палацы адкрыўся Пленум Цэнтральнага Камітэта КПСС.
На парадку дня Пленума пытанне аб задачах партыі па паліпашыню кіраўніцтва сельскай гаспадаркі.
З дакладам «Сучасны этап камуністычнага будаўніцтва і задачы партыі па паліпашыню кіраўніцтва сельскай гаспадаркі» выступіў Першы сакратар ЦК КПСС, Старшыня Савета Міністраў СССР таварыш М. С. Хрушчоў.
Для ўдзелу ў рабоце Пленума ЦК запрошаны першыя сакратары абкомаў партыі, якія ўваходзяць у склад Цэнтральнага Камітэта, сакратары ЦК кампартыі саюзных рэспублік, краімоў, абкомаў партыі, якія ведаюць пытанні сельскай гаспадаркі, старшыні Саветаў Міністраў аўтаномных

рэспублік, выканкомаў, краевых і абласных Саветаў дэпутатаў працоўных, міністры сельскай гаспадаркі, нархтыва, саўгасаў, старшыні аб'яднанняў «Сельгастэхніка» саюзных і аўтаномных рэспублік, начальнікі краевых, абласных упраўленняў сельскай гаспадаркі, нархтыва і саўгасаў, старшыні абласных аб'яднанняў «Сельгастэхніка», кіраўнікі некалькіх навукова-даследчых інстытутаў, кіруючыя работнікі міністэрстваў і цэнтральных ведамстваў, рэдактары цэнтральных газет і часопісаў, адказныя работнікі апарату ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР.

Пленум ЦК КПСС працягвае работу.

РАБОТНИК КУЛЬТУРЫ — ПРАПАГАНДИСТ І АРГАНІЗАТАР

У жыцці ёсць многа дарог. І кожны чалавек выбірае сабе занятак па душы, па прызынанню. Працуе на вёсцы бібліятэкар і любіць ён да самаабшчэпна кнігу, а ў сельскага кінематэханіка лянчыць душа да рацыяналізацыі і вынаходніцтва. Кожная прафесія па-свойму высакародная, па-свойму адкрывае прастор для творчых пошукаў.

І дзе б ні працаваў наш сучаснік — у гарадзе ці на вёсцы, на прадпрыемстве ці ў калгасе, — спявае і радуецца яго сэрца, ёсць у яго свае ўпехі і хвалыянкі, калі душа яго гарыць да работы, а ў працы лянчыць творчы пачатак.

Для работнікаў культуры ініцыятыва і творчы неспакой з'яўляюцца абавязковай умовай. Інакш непазбежна зарасте сцяжынка да клубу і бібліятэкі, бо хто ж будзе захоўваць і ўстаноў культуры, калі там сумна і нудна, калі іх работа не абуджае цікавасці да новых спраў, не пашырае кругагляду чалавека.

Работа лепшых устаноў культуры вызначаецца ініцыятывай, творчым неспакоем. Вось загадчыца Гальчанскай сельскай бібліятэкі Ашмянскага раёна Марыя Піваварчук. Што зрабіла гэтая простае і сціплае жанчына? Чаму ў Гальчанях і наваколлях вёскаў яна карыстаецца такой вялікай павагай.

Нічога незвычайнага Марыя Піваварчук ніколі не рабіла. Наадварот, уся яе дзейнасць — гэта будзённая клопата, настойлівая рулівая работа. Нялёгка весты вялікую грамадскую работу — быць сакратаром партыйнай арганізацыі і дэпутатам раённага Савета, а звычайна вучыцца ў інстытуце і адначасова заўжды трымаць сваю бібліятэку ў ліку першых. І Марыя Піваварчук умела спраўляцца з шматлікімі сваімі абавязкамі. Вядома, адна яна ніколі не здолела б дамагчыся поспехаў у рабоце: у зоне абслугоўвання гэтай бібліятэкі кнігу чытае кожны дарослы чытач! Увесь сакрат у тым, што бібліятэка згуртавала вакол сваёй устаноў культуры шматлікі актывы. Праце гурток грамадскіх прапагандыстаў кнігі. Кіруючы актывамі і вольныя людзі, навука і папулярнае замаянчю бібліятэкары ў часе камандзіровак, вездзе па сесі, паважно штодзённа прапагандаваў кнігу.

Праверана вопытам і практыкай, што справы ідуць добра ў тых установах культуры, дзе да работы прыцягнуты шырокі актывы. Нагадаем Прысмыкаўскі сельскі клуб Уздзенскага раёна (загадчык — заслужаны дзеяч культуры рэспублікі П. Шыдлоўскі) ці Залескі сельскі дом культуры Смаргонскага раёна (дырэктар Ул. Сурмач).

Дзя іх работы характэрны актыўны ўдзел сельскай інтэлігенцыі, камсамольцаў і моладзі. Фактычна ўся клубная работа будзеца на грамадскіх асновах. Настаўнікі, спецыялісты сельскай гаспадаркі, медработнікі, калгасныя актывы чытаюць лекцыі і даклады, выпускаюць нацыянальны і светавыя газеты, кіруюць гурткамі мастацкай самадзейнасці, самы актывны ўдзел прымаюць у таматыхчых вечарах, канферэнцыях чытачоў.

Мы лічым добрай з'явай, калі ў рабоце ўстаноў культуры прымае ўдзел грамадасць. І тым не менш, далёка не кожны дом культуры, клуб, бібліятэка маюць у сваім актыве добраахвотных памочнікаў. У чым жа тут справа? Прычыны трэба шукаць перш за ўсё ў інертнасці і абывацкасці саміх работнікаў культуры. Калі ў сэрцы іх холад і спакой, калі яны не являюцца людзьмі агонь сваёй душы, то хто ж адгукнецца на іх заклік, хто пойдзе за іх!

Мы сёння са здавальненнем можам сказаць, што ўсё менш і менш становіцца ў нас «маўчлівым», якія далей сцен сваіх устаноў культуры нічога не бачаць. Большасць нашых клубных і бібліятэчных работнікаў, а таксама кінематэханіка выходзіць на прастору жыцця і сане сваёго прызначэння бачыць у шырокім размаху грамадскай работы.

У Брэсцкай вобласці ўпершыню ў рэспубліцы нарадзіліся хатнія бібліятэкі. Мінута не так і багата часу, а ўжо сёння ў Беларусі працуе больш тысячы грамадскіх бібліятэк, 25 тысяч актывістаў прапагандаюць і распаўсюджаюць кнігу.

Прыемна адзначыць, што за апошні час значна ажыўлялася работа устаноў культуры Гродзенскай вобласці. Многія клубы, бібліятэкі сталі сапраўднымі маякамі на ніве культуры. На Гродзеншчыне нараджаецца многа цікавых спраў. Добра працуе Лідскі гарадскі інтэлектуальны аддзел культуры, аб вопыце якога сёння расказвае наша газета. Сяўдзельскі раённы аддзел культуры (загадчык В. Курута) першы ў рэспубліцы пачаў выпускаць «Вестнік культветработніка». Гэта саюсаблывы летальны работнік устаноў культуры. На яго старонках шырока прапагандаваў перадавы вопыт. Работнікі культуры змагаюцца за тое, каб не было ў раёне адстаючых культветустановаў. Усе клубы і бібліятэкі працуюць тут без выхадных дзён. У дні, калі іх загадчыкі не могуць працаваць, іх замаянчю актывісты.

Добрых спраў у нас сапраўды нараджаецца німаля. Вось, у Гомельскім раённым аддзеле культуры (загадчык Я. Руманоўскі) добра працуе аўтуклаб.

ХВАЛЮЮЧЫЯ СУСТРЭЧЫ

Па-святочнаму аформлены Дом культуры будаўнікоў Бароўскай ДРЭС. Сюды на сустрэчу з кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР па Кобрыйнскай выбарчай акрузе сабраліся рабочыя і служачыя буйнейшай новабудовы Беларусі.

Кароткім уступным словам сход адкрыў начальнік будаўніцтва Ул. Баброў. Ён дае слоўца даверанай асобе электрыку Ул. Соўпель. Які гаворыць аб знатным брыгадзіру паляводчай брыгады калгаса «Новы шлях» Кобрыйнскага раёна Надзея Іосіфаўна Місюк — кандыдаце ў дэпутаты Савета Саюза.

На трыбуне давераная асоба, начальнік жыллёва-апартаментнага аддзела Бароўскай ДРЭС, Р. Віленскі. Ён гаворыць аб жыцці і творчым шляху выдатнага майстра тэатральнага мастацтва, народнага артыста СССР Глеба Паўлавіча Глебава-Сарокіна — кандыдата ў дэпутаты Савета Нацыянальнасцей.

Затым выступіў брыгадзір прамысловага участка І. Ленкавец, дзяжурны слесар электрастанцыі П. Саломін, майстар М. Спектарскі. Усе выступаючыя заявілі, што ў дзень выбараў адзінадзінна аддадуць галасы за лепшых сяноў і дочак нашай народна, кандыдатаў народнага блока камуністаў і беспартыйных.

На сходе цэпла сустрэл выбарчыя выступленні кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР Н. Місюк і Г. Глебава-Сарокіна, якія выказалі пажаданне за давер'е і запэўнілі выбарчыкаў, што прыкладуць усе намаганні, каб апраўдаць высокае званне народнага выбарніка.

пчынаў была паказана дзея са спектакля «Паўлінка» ў пастапоўцы групы артыстаў Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы з удедам народнага артыста СССР Г. Глебава-Сарокіна, народнага артыста СССР Л. Рэжышай, заслужанай артыстка БССР Г. Макаравой, народнага артыста БССР Ул. Дзялдоўскага, артыстаў В. Дакальскага і Ул. Курдзівіча.

Затым быў паказаны фрагменты са шматлікіх кінафільмаў у якіх здымаўся Г. Глебаў-Сарокін.

Такія ж хвалюючыя і радасныя сустрэчы выбарчыкаў з кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР Н. Місюк і Г. Глебава-Сарокіным адбыліся ў Кобрыне, Ружанах, Пружанах, Барозе.

На здымку — народны артыст СССР Г. Глебаў-Сарокін выступае перад выбарчыкамі Бароўскай ДРЭС.

Працягваем размову аб тэатральным мастацтве.

Аб праблемах, якія турбуюць сёння тых, хто рыхтуе сабе да сцэнічнай творчасці, гаворыць у сваім артыкуле студэнт рэжысёрскага факультэта Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута П. Бекіш.

Асобныя заўвагі ў адрас тэатральных налічываў рэспублікі выказваюць гледзчы: Е. Завяртайла (Гомель), І. Хлусавіч і В. Іваніна (Смалаявіцкі раён).

Наступнае слова — пісьменніку Б. Бур'яну.

Рэздумваючы над тымі патрабаваннямі, якія час ставіць перад рэжысёрамі і актывамі, мне хочацца праз газету выказаць думку аб тэатральнай будучыні. Якім шляхам ісці далей, які жыццё працаваць? Мастацтва павіна працягнуць і ярка адлюстроўваць рэальнасць, тэлевізія і перамаўляе паказваць новае, сапраўды камуністычнае, і выкрываць усё тое, што шкодзіць грамадству ў яго руху наперад.

Не часта радуецца гледаць нашы тэатры добрымі спектаклямі аб сучасніках. Многія лічаць вольнае адсутнасць добрых п'ес. Гэта, зразумела, прычына важная, але не адзіная. Мне хочацца тут прывесці прыклад з п'есай К. Губарэвіча «Брэсцкая крэпасць», якую ў свой час праводзіў тэатр імя Янкі Купалы і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актыві-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага камсамола Беларускай БССР. У чым справа? Вядома, актывы-культывы стаяць вышэй па майстэрству за актываў брэсцкага тэатра. Але справа ў тым, што ўвесь калектыв абласнога тэатра працаваў над гэтай п'есай з неабмежаваным творчым запалам. Актывы, які кужуць, жылі і выдатна паставіў тэатр імя Ленінскага кам

НАШ НЯШТАТНЫ

Днямі ў Мінску адбудзецца рэспубліканская нарада работнікаў культуры, якая падавае вынікі выканання сацыялістычнага абавязальстваў за мінулы год і ўручыць новыя абавязальствы.

Сёння мы змяшчам некалькі матэрыялаў пра новы ў расце культасветустановаў рэспублікі.

Горад Ліда з кожным годам расце і прыгажэ. За апошні час значна пашырлася сетка культасветустановаў. Пабудаваны прыгожы клуб чыгуначнікаў. У перадаўскай дні аб'екты атрымалі ў падарунак Палац культуры. Свае клубы, бібліятэкі створаны на ўсіх прадпрыемствах горада.

Аднак работа гарадскіх устаноў культуры не задавальняла патрабаванні працоўных. Раёны аддзел культуры, у падпарадкаванні якога раней знаходзіліся і гарадскія ўстановы, не здолелі быць кіраваць такім вялікім участкам работы.

Гэта і навало на думку стварыць гарадскі аддзел культуры на гарадскіх пачатках. У склад яго ўвайшлі загадчык і востр інструктараў. У большасці сваёй гэта вопытныя таварышы, якія добра ведаюць асаблівасці культурна-масавай работы. Сярод першых інтэлектуальных загадчыкаў гарадской бібліятэкі тав. Яўліцкая, дырэктар клуба чыгуначнікаў тав. Малодчынін.

— З чаго пачаць? — стала перад намі пытанне ў першыя дні работы гарадскага аддзела. — Як арганізаваць яго дзейнасць? Аддзел жа няштатны.

Мы вырашылі папярэць актыўна і стварыць савет аддзела культуры, які складаецца з адзінацці чалавек. Добра вядомы працавіты свабодны дырэктар музычнай школы тав. Цупрыняк, лектар гармона парты тав. Паўлаў, дырэктар Дома піянераў тав. Нарышкіна. Інспектар гарадскага аддзела народнай асветы тав. Разнічэнка і іншыя.

На першым пасаджэнні савета размеркавалі абавязкі паміж яго членамі. За кожным інструктарам замацаваны некалькі культасветустановаў горада.

На пасаджэннях савета, якія праводзім раз у месяц, абмяркоўваем справядачы кіраўнікоў устаноў культуры аб іх рабоце. Разам з імі дамаўляемся, што трэба зрабіць, каб палепшыць культурна-масавую работу сярод працоўных.

Галоўную ўвагу звяртаем на тое, каб усе паміжнікамі, у якіх размешчаны клубы, бібліятэкі, чырвоныя куткі, былі добра абсталяваны, каб наведвальніку было прыемна зайсці ў нашы асяродкі культуры. Гэтую задачу мы вырашылі параўнаваць з лёгка. Цяпер у нашых клубах, бібліятэках з'явіліся прыгожыя лозунгі, плакаты, дыяграмы, якія расказваюць пра веліч Праграмы нашай партыі, пра рашэнні XXII з'езду КПСС.

Наступны наш клопат — стварыць на кожным прадпрыемстве, ва ўстановах і школах калектывы мастацкай самадзейнасці. Цяпер пры гарадскім Доме культуры працуюць ансамбль песні і танца, харавы, танца-

вальны, акрабачны гурткі. Добра працуюць самадзейныя гурткі медыцынскіх работнікаў, чыгуначнікаў, на абутованых фабрыках. Многае зрабілі нашы ўстановы культуры ў дні падрыхтоўкі да гістарычнага XXII з'езду КПСС. Ва ўсіх клубах і бібліятэках горада была абноўлена наглядная агітацыя, праведзена святая песня, прысвечаная з'езду партыі. У ім прынялі ўдзел у два разы больш самадзейных артыстаў, чым іх было ў 1960 годзе.

Па ініцыятыве нашага пазаштатнага аддзела культуры пачалі праводзіцца дні працоўнай славы. Каб больш рабочых прымаў удзел у гэтых святах камуністычнай працы, мы праводзім іх летам у гарадскім парку. Такім чынам, святая рабочых аднаго прадпрыемства становіцца святая ўсё.

Пры актыўным удзеле нашага аддзела ва ўстановах культуры горада праведзены тэматычныя вечары: «XXII з'езд — дастойная сустрэча», аб дружбе і таварыскасці і іншыя.

Яшчэ больш актыўна пачаў працаваць няштатны аддзел культуры пасля XXII з'езду КПСС. Давесці рашэнні з'езду да кожнага савецкага чалавека — стала дэвізам нашай работы. Па гэтым пытанню правялі семінар работнікаў культуры горада.

Цяпер ва ўсіх установах культуры аформлены плакаты і сцэндзі: «Маральны кодэкс будаўніка камунізма», «Ленін заўсёды з намі», «Космас наш!».

Паранейшаму праводзім тэматычныя вечары, лекцыі і даклады, сустрачым з перадаўнікамі вытворчасці. Надзвычай цікава працягваюць тэматычны вечар «Чалавек ідзе ў аўтаваз», які адбываецца ў гарадскім Доме культуры. Лектары і дакладчыкі нашага аддзела працягваюць вышэй ста лекцыі на рашэнні XXII з'езду КПСС.

Штомесяц праводзім нарады гарадскіх інспектараў. Нядаўна на савеце аддзела культуры была заслухана справаздача выконваючага абавязкі дырэктара гарадскага Дома культуры. Прааналізавалі яго работу, мы прышлі да вываду, што пакідаць яго на гэтай пасадзе далей неслэга. Праз некаторы час на гэтую пасадку знайшлі другога таварыша.

Няштатны аддзел культуры цікавіцца пытаннем добраўпарадкавання горада. Па яго ініцыятыве ў гарадскім парку пабудавана танцавальная пляцоўка, устаноўлены фантан, прыгожа аформлена «алея казкі» для дзяцей.

З кожным днём грамадская асвета ў рабоце устаноў культуры горада расце і пашырэння. На прадпрыемствах горада і ў асяродках перасоўнікаў створаны дзве гарадскія і дзве хатнія бібліятэкі. Пры гарадской бібліятэцы пачала працаваць школа, якая рыхтуе гарадскіх прапагандыстаў кнігі. У бліжэйшы час адкрыцца школа, якая будзе рыхтаваць масавую.

Установы культуры горада шэфуюць над сельскімі клубамі і бібліятэкамі. Работнікі іх часта гасці ў вёсцы, яны памагаюць ім у рабоце.

Наш няштатны аддзел культуры працуе крыву больш года, вялікага вопыту мы яшчэ не набылі. Ведаем, што ў рэспубліцы працуюць няштатны аддзелы культуры і ў іншых раёнах і абласцях. Але як яны працуюць, што цікавага ў іх дзейнасці, мы не ведаем.

Было б добра, каб Міністэрства культуры БССР арганізавала семінар пазаштатных загадчыкаў аддзелаў культуры. Варта, каб рэспубліканскі метадычны кабінет культасветработы вывучыў вопыт лепшых аддзелаў і выдаў брашуру ці плакат.

Н. ЗУБЕНКА,
загадчык няштатнага аддзела культуры Лідскага гарвыканкома.

Тры саборы: Мікола Казанкевіч, Змітрок Алейнік і Міхась Навіцкі. Яны вучыліся разам у Беларускай тэатральна-мастацкай інстытуце, Слончынаў яго, і атрымалі дыпламы і званні мастакоў, паехалі працаваць у Гомель.

У Гомелі кожны з іх знайшоў сваю «тэму». Мікола Казанкевіч задумаў напісаць вялікую жанравую карціну: святая песня на Гомельшчыне. Тэма Змітрака Алейніка — сённяшняе жыццё сельскіх працоўных. Аб навіцкі, якая ўважліва бачыла іх у адной абаронцаў Брэсцкай ірэнцаві, маршэ Міхась Навіцкі. Але ж гэта былі не толькі задумы, Першы з іх не раз наглядзеў, як збіраецца моладзь у вольны час і з сельскіх клубаў і дамоў культуры лясца пачае аб вольным, багатым жыцці. Другі падарожнічаў з кал-

гаса ў калгас у гарачы дні вясняных работ і жніва. Траці цікавіўся ўспамінамі былых абаронцаў цытадэлі Брэста.

Вучыліся юнакі разам і працуюць у адной майстарняй. Студэнцкая дружба цяпер стала яшчэ больш моцнай. Глянце на фотаздымак. Вось яны стаяць каля карціны Змітрака Алейніка «На сенажаці». М. Казанкевіч і М. Навіцкі не проста любяць тым, што стварылі іхні сабра. Каля карціны ідзе шчыра, добра змышлява размова пра кампазіцыйна твора, пра тое, як адлюстравана жыццё, пра майстэрства залатані фарбамі. Многа горкага было выказана Змітраку Алейніку. Але ён не пакрыўдзіўся. Ён улічыў усе завагі, і твор, безумоўна, стане лепшым. Так жывуць і працуюць маладыя мастакі Гомеля.

ПАЧАТАК ЗРОБЛЕНЫ

Ярка свеціцца вечарамі вокны масавай бібліятэкі Ленінскага раёна г. Мінска. У памяшканні чыста, утульна. Працуе тут у асноўным моладзь, дапытывае, ініцыятыўна.

Заглянем у хатні абанент бібліятэкі, у якім працуюць Таісія Дудко і яе памочніца Раіса Пухасток. Прыгожа аформлены стэнд з кнігамі і брашурамі аб публіцы камуністычнага грамадства. Побач з кніжнай паліцай яркі плакат «Усё для чалавека, для шчасця чалавека». Ёсць тут кніжныя выставкі на беларускай тэмы: «Гаспадарка Беларусі на ўздыме», «Што адбываецца ў свеце», «Подых новага веку».

А вось вялікая кніжная выстаўка «З'езд Ленінскай партыі», але паліцы амаць пуста — уся літаратура аб XXII з'езду КПСС выдадзена чытачам.

Прыглядае ўвагу «Куток прапагандыста» пад загалоўкам: «Вывучаючы матэрыялы XXII з'езду КПСС». Чытаць знойдце тут гістарычную даведку аб Праграме КПСС. На стэндзе — кнігі, якія растлумачваюць асноўныя палажэнні Праграмы КПСС, спісы літаратуры да занятак гуртковай сеткі партыйнай асветы. Спецыяльна падарана літаратура, прысвечаная маральнаму кодэксу будаўніка камунізма.

У чытальні зале бібліятэкі ёсць картатэкі ў дапамогу тым, хто вывучае матэрыялы XXII з'езду КПСС: «Мы ўсім абавязаны табе, партыя», «Чалавек будучага выхоўваецца сёння» і інш. Загадчыца чытальні залы Зоя Макеенка расказвае, што картатэкамі часта карыстаюцца прапагандысты.

Не застаюцца без увагі масавая работа. У фазе кіназатры «Мір» актыўнасць бібліятэкі працягваюць гурткі і агляды літаратуры аб XXII з'езду КПСС. Наладжваюцца радыёгукарты на тэмы: «Праграма народнага шчасця», «Наш малады сучасны», агляды літаратуры — «Мараль маладога чалавека».

«З летанісу вялікіх здзяйсненняў».

На абанементах бібліятэкі радыёгукарты праводзяцца ў лужныя дні тыдня. Яны набываюць усё большую папулярнасць сярод чытачоў.

Усё гэта вельмі патрэбна і важна. Але... ці усё зроблена? Ці ўсе формы прапаганды кнігі выкарыстаны? Ці праводзяць бібліятэкі раёна масавую работу з сваімі чытачамі?

Непадалёку ад масавай бібліятэкі Ленінскага раёна знаходзіцца адрозна некалькі маладзёжных інтэрнатаў будаўнічых трэстаў № 1 і № 7. Але маладзёжы будаўнікі не такія ўжо частыя гасці ў бібліятэцы. Пра гэта сведчаць лічы. У чытальні зале бібліятэкі запісаны 182 рабочых, 159 служачых і 575 студэнтаў. На хатнім абанемента рабочых чытачоў — 526, але гэта таксама, як відаць, не мяжа. Чаму ж работнікі бібліятэкі рэдка бываюць у маладзёжных інтэрнатах? Цівая гурткі і дыскусіі на надзвычай тэм, канферэнцыі чытачоў — на добрай карыснай кнізе — усё гэта патрэбна рабочай моладзі. Вядома, спачатку будзе цяжка. Але пачынаць заўсёды нялёгка. Работнікі бібліятэкі расказваюць, што спачатку і гурткі праводзіць у кіназатры «Мір» было цяжка, гледчы марудна збіраліся, няўважліва слухалі. А цяпер прыходзяць спецыяльна, каб паслухаць цікавую гурткію аб агляд.

І яшчэ адна акалічнасць выклікае трывожу. Масавыя бібліятэкі Мінска слаба прапагандуюць тэхнічную літаратуру і літаратуру па канкрэтнай акалічнасці. У той жа масавай бібліятэцы Ленінскага раёна асноўная ўвага аддзела грамадска-палітычнай тэматыцы. Добра, што бібліятэкары прывучаюць чытачоў да гэтай літаратуры. Але не менш важна прапагандоваць тэхнічныя веды сярод чытачоў і літаратуру па канкрэтнай акалічнасці. І тут бібліятэкі робяць тое, што лядзёў. Напрыклад, зрабіць выстаўку «Стварэнне

матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізма — галоўная задача партыі і народа» і на гэтым запісваюцца.

Можна знайсці рад аб'ектыўных прычын, каб апраўдаць такую пазіцыю і літаратуры, маўляў, мала і спецыялістаў няма, і нарэшце ёсць тэхнічныя бібліятэкі, якія абавязаны займацца прапагандай тэхнічных ведаў. Але ўсё гэта толькі адгаворы. Трэба мець на ўвазе, што тэхнічныя бібліятэкі, як правіла, размешчаны на тэрыторыі прадпрыемстваў, і таму не звязаны з масавым чытачом. Яшчэ больш могуць у гэтай справе памагчы бюро тэхнічнай інфармацыі на прадпрыемствах і Рэспубліканскі дом тэхнікі. Ды потым зусім неабавязкова праводзіць, скажам, гурткі і вечары па вузкі спецыяльныя пытанні, а вось вечары на тэмы: «Тэхніка сям'юдзі», «Аўтаматыка і тэлемаханіка ў народнай гаспадарцы», «Хімія ў народнай гаспадарцы», «Дасягненні рэактыўнай тэхнікі», «Транспарт будучага», «Прамысловасць — сельская гаспадарцы», «Новае ў тэхніцы кіно» і цэлы рад іншых з цікавасцю наведвалі б і настаўнік, і ўрач, і студэнт, і рабочы, і хатняя гаспадыня.

Масавыя бібліятэкі Мінска за час двухмесячнага прапаганды грамадска-палітычнай літаратуры абавязаліся дабіцца таго, каб кожны рабочы, служачы сістэматычна чытаў грамадска-палітычную кнігу. Гэту задачу можна выканаць толькі тады, калі грамадска-палітычная кніжка будзе шырока прапагандавана ў клубах, паліцах культуры, цэхах заводаў і фабрык, у маладзёжных інтэрнатах.

Пачатак зроблены добры. Трэба заняцца далей штодзённай, стараннай работай па прапагандзе грамадска-палітычнай і тэхнічнай літаратуры сярод працоўных беларускай сталіцы.

Т. ГРЫНЕВІЧ,
метадыст Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя Ул. І. Леніна.

ДЗЕЦЯМ ПАТРЕБНЫ НОВЫЯ ПЕСНІ

На пасаджэнні секцыі дзіцячай і юнацкай літаратуры Саюза пісьменнікаў Беларусі, якое адбылося 2 сакавіка, ішла гаворка аб стварэнні новай піянерскай песні. Пісьменнікі Э. Агнявіч, М. Калачынскі, Н. Гілевіч, А. Міронаў, А. Якімовіч, А. Александровіч, кампазітары П. Падавыраў, І. Кузняў, Г. Вагнер гаварылі аб неабходнасці напісаць добрыя сучасныя песні, што палюбіліся б дзетары, якія слухаюць «Картошка», як «Взвейце кусты, сінне ночы». Выказ-

валіся думкі, як лепш наладзіць садружнасць пэстаў і кампазітараў у агульнай рабоце над піянерскай песняй. Крытыкавалася няправільнае стаўленне да песні для дзяцей з боку Міністэрства культуры і Міністэрства асветы.

Секцыя абмеркавала творчасць літаратара Р. Шакулава (Віцебск), аўтара некалькіх кніжак для дзяцей, Удэльскі абмеркавання С. Шушкевіч, А. Якімовіч, А. Пальчэўскі, Н. Гілевіч, Ул. Межаў, Хв. Жычка адзначылі, што ў лепшых творах Р. Шакулава адчуваецца ўменне працаваць у жанры казкі, добрае веданне прыроды. Але большасць твораў не мае свежай думкі і літаратурнай культуры. У выніку многія казкі надзвычай расцягнуты, не маюць акрэсленага сюжэта, пакідаюць уражанне часоўці недзе чулага. Секцыя парала Р. Шакулава працаваць з большай патрабавальнасцю да сябе.

Было разгледжана таксама пытанне аб удзеле пісьменнікаў у дні юнага тэлегледача, заплянаваным Мінскай студыяй тэлебачання.

ПІСЬМО У РЕДАКЦЫЮ

НЕПІСЬМЕННАСЦЬ ЦІ САМАДУРСТВА?

Калектыву мастацкага самадзейнасці Навагрудскага вучэбна-вытворчага прадпрыемства таварыства сяляных часта выступае ў калгасе раёна. У яго рэпертуары шырока выкарыстоўваюцца творы беларускіх пісьменнікаў Я. Купалы, Я. Коласа, К. Крапівы, П. Броўкі, П. Панчанкі, К. Кірэенкі, Р. Няхая і інш.

Складаючы ў снежні мінулага года новую праграму выступленняў, мы хацелі ўключыць урывак з «Скіп'еўскага лесу» К. Чорнага, але намеснік дырэктара прадпрыемства І. Старыковіч забараніў, бо, маўляў, «патрэбны творы народныя, а не Кузьмы Чорнага».

Што гэта — непісьменнасць ці самадурства?

Г. ШУТЭНКА,
культработнік Навагрудскага вучэбна-вытворчага прадпрыемства таварыства сяляных.

РЫЖАНЕ ГАВОРАЦЬ: ДОБРА!..

Гэтымі днямі ў культуры жыццё братняй Рыгі адбылася цікавая падзея — на сцене Палаца культуры рыжскага завода «ВФФ» выступіла драматычная студыя Мінскага паліцкай культуры прафсаюзаў. Самадзейныя артысты паказалі спектакль «Чаму ўсміхаліся зоркі» А. Карнейчука. У гэты ж час у Доме культуры прафсаюзаў Латаві выступіў другі беларускі калектыв — танцоры Палаца культуры Мінскага трактарнага завода. Рыжане з захапленнем

глядзелі выступленне беларускіх аматараў сямні, апладыравалі і гаварылі: «Добра!» Выезд беларускіх аматараў сямні ў Рыгу — не выдасць. Гэта — працяг дружбы, якая ўзнікла чатыры гады назад. Тады самадзейныя калектывы з'явіліся канцэртамі. А ў мінулым годзе ў Мінску пабыў калектыв самадзейных артыстаў рыжскага завода «ВФФ». І вось мінчане ў адказ зноў наведалі

ТАКІ У ЯГО УДРАЖАТ

Летам асяра Хаміні, каля роўна доўгімі нагамі ў глею, ды самага Сожа, жыруюць прывільныя кулікі. Прыязджаюць раніцай да ракі і ўбачыць іхнія сляды-крыжкі. Цягнуцца тыя сляды ланцужкам ад пясчаной касы да воднага, аб якім папярэджаюць рулявыя сігнальны шары на слухах. Даўнасны «раўнік» шыпыраць ля вады, не баюцца замачыць шыбаты ногі. Расунеш гнутыя дубчы чырванаватай шыпай, што спорна расце на касы, і — калі ласка, любуйся на кулікоў.

Саша Даронька так і рабіў, як ішоў раніцай змяняць напарніка на трактары. Зніме важкі чаранік, пакладзе пад куцэ прамаўчаную ватуноў і, дзіка ступаючы ў волты ад ранішняй расы пясоч, падраваецца да кулікоў, цінуе за імі хвіліндругую. А яны бегаюць адзін за другім, бы гаяючы карагод і тоненька-тоненька пасісваюць.

Адночы Сашу застаў за гэтым заняткам яго напарнік Ціма Каваль.

— Забавляешся, любуешся? — узлавава прашыпеў ён. — А там трактар стаіць: магнетна згарэла.

А потым Ціма зморшчыў кірпаты нос, усеены рабачынне, і сам здоліўся ўтаропіцца на мітуслівых птушак.

— Ну і халеры, — з захапленнем прашпатаў ён. — Бач, як бегаюць! Прывольна ім тут, чарыкам. Ніхто не пужае. Хлопцы глядзелі адзін аднаму ў вочы і расмяліся: ці ж час наглядзець за кулікамі, калі трактар стаіць? Саша Даронька ды і Ціма Каваль — не такія трактарысты, каб з-за якой няўпругі пасля свідчы ад сорама вачыма перад самім дырэктарам саўгаса. Тэды — адрозна за справу! Саша падмаў ватуноў, уссоўваў на ногі чаранік і берадзенька папярэваўся на поле.

Сказаць, каб яго было вельмі прывольнае, тое поле ля іхняй Хаміні, нельга. Толькі зробіш адзін-другі аб'езд трактарам і ўжо ўпраціш ці ў карчэ, ці ў непрыязны пясоч. Пяску тут стоіць, — хопь гаць ім гаць. Але ж і прыгожыя гэтыя мясціны, прывык да іх Саша: кожную сцяжынку ператупалі яго абшпаняны чыпкімі ногі. Часам вясняк як пад'едзеш да даль-

няга поля, дык і ўкраінскіх песень вечарамі наслухаешся: да Задзярэў тут блізка. Ціма частаюм туды наведваецца да чарнавокай Ганны. Нечым жа прываражыла павуныя хлопца.

Ды потым нежы выклікаў Сашу Дароньку дырэктар саўгаса «Леоўскі» Лекарнік у кантору. — Трэба, браце, табе перабрацца на цэнтральную сядзібу саўгаса, — сказаў ён. — Няхватка ў нас тут з механізатарскімі кадрамі.

— Перабрацца можна, — засмяяўшыся, адказаў юнак. — Ды тут такая справа, Федар Цітавіч: не адзін я мушу пераяздаць.

— А што? — не зразумеў дырэктар. — Можна напарніка хочаш з сабой прыхпаіць?

— Не напарніка, а напарніцу, — растлумачыў Саша. — Яна ветэрынарны фельчарам будзе: у Віцебску тэхнікум канчае.

Дырэктар задаволена лянну трактарыста па плячы і засмяяўся.

— Вось дзівак! Чаму ж адразу не сказаў? — здзіўліўся ён. — Нам вунь які ветфельчарны патрэбны. Так што пшы хутчэй, каб яна адрозна, які скончыў тэхнікум, сюды прыязджаў: кватэру вям дадзім, умовы для работы створым.

Праз колькі дзён пасля той размовы паліцела пісьмо ў Віцебскі ветэрынарны тэхнікум студэнтцы Веры Рыбаковай. Можна недарма трактарыст Саша Даронька любіў раніцамі наглядзець за жыранянем кулікоў, слухаць, як шаптае вясняк у мяцільна чароту: надта ж лірычнае атрымалася тое пісьмо. «Не можа быць, каб не закраўца Верынага сэрца, — думка юнак. — Прыдзе. Абавязкова прыдзе...» І ўсё ж трохі грывоніўся: паспрабуй, уведзі характар дзячынны, калі сустракаецца ён не так і часта — толькі тады, як у школе механізацыі вучыся.

А я сваю Ганку так прычараваў, — хваліўся пры сустрачцы Ціма, — што, далёб, за мною яна гатова хоць на край свету ісці... На край, не на край свету, а наўзабаве маленькая Вера Рыбакова з абарпаным чамандукаем у руках ужо нямеала ступіла ў дзверы Леоўскага інтэрната трактарыстаў, дзе жыў

Міхась ДАНИЛЕНКА.

тарна! — жартаваў сяброў. — Без сватоў такую дзячынну адхаліў...

А ён баўся, каб хаця па прывычцы які трактарыст, забывіўся, не ляннуць салёнага слоўца. Па сабе ведаў — усяляк бывае, калі лянны пад машынай, арудзе гачымым ключом ды рукі збіваеш аб жалеза. Ды ўсё абшлось добра. Прызнаўца, ён і не чакаў ад сваіх сяброў такой душэўнай далікатнасці: ім чамусці ўсім і акраў у той момант захацелася паглядзець фільм «Зялёныя агні»...

Нехта сказаў, што вільні радасці складаюцца з маленькіх кропкаў, можа на першы погляд нават і нязначных радасцей. Так і ў іх, Дароньку. Лекарнік слова стрымаў: неўзабаве ў саўгасным доміку Саша з Верай атрымалі невялічкі пакойчык з кухай.

— Вось тут паставім этажэрку для кніг, — як дзіця, радалася Вера. — А вось тут — ложка для маці. Ты ж не прыярчы, каб яна прыхлала? — Што ты, дзівак! Вядома, не лярочу, — адказаў Саша, адчуваючы, які сэрца наўняцця цыкай радасцю за Веру, за сябе, за тое, што воль і ў іх ёсць — няхай не такія ўжо і раскошныя — але ж свае кватэра. Радала і тое, што Вера з усёй неспрадасцю сваёй натуры ачуналася ў работу. Часта па вечарах, калі стомлены Саша ледзь не кляваў носам над талеркай, яна яму скардзілася:

— Хварэе часта ў нас жыльце. Знясленая яна. От бы нанцэнтрату дзябці дзе!

— А ты да Лекарніна хаділа? — пытаўся муж.

— Хадзіла. Але ж ты Федара Цітавіча павінен ведаць: яму ўсё няма кама. Не даўна, што не вельмі лёгка з ім і спецыялісты ўжываюцца. Вось падмаў, ды і я звольнюцца. Аляксандр працяваў стомленныя вочы, адсоўваў ад сябе талерку і неадважна адказаў:

— Ты мне гэта пакінь. Ці ж адрозна ўсё наладзіць? Кажуць, што саўгас пераводзіць у разрад доследна-паказальных гаспадарак, тады за ўсё больш энэргічна вазьмуцца.

Вера з крывяты надзімала губы, адварочвалася і кідала: — У гэтай вольні паказальнай гаспадарцы чыора чатыры кілашкі ногі адкінулі. Аж сэрца заходзіцца, калі бачыш тое...

лі інстытут перадавога вопыту. Два разы ў месяц, панкрэтываючы, за сталы садзіліся ўпраўляючы аддзяленню, старшыня бухгалтараў, брыгадзіры палёводства з прадубленым на сонцы і ветрах тварамі. Той-сёй, праўда, спрабаваў і адбрыгнацца ад заняткаў. Маўляў, заняў дужаў, спраў зашмат, няўпруга ка ўсё, ды не готак-та лёгка было «падзейнічаць» на сэнсатара саўгаснага парткома Мікалая Міхайлавіча Масленку.

— Не, гадунок, — звяччана гаварыў ён, — інстытут мы не для таго стварылі, каб аб ім толькі ў справаздачах успамінаць. Ты паглядзі, каго мы лектарам прызначылі! А пасля — падамай: ці павернецца ў цябе язык ад заняткаў адвільваць?</

ГЭТА НЕДАПУШЧАЛЬНА

[Заканчэно. Пачатак на 3-й стар.].
праблему сваю «лешту» — г. ян, на яго думку, вырашае новую праблему.

Ен сцвярджае, што ў якасці ўзору беларускай літаратуры эпохі феадалізму «да нас дай шы некалькі дзесяткаў школьных п'ес, інтэрмедый, камедый...» (стар. 153), якія ўзніклі «ўжо ў XVI ст.», (стар. 81), а дакладней «у сярэдзіне XVI ст.» (стар. 168). Праўда, у заключэнні чытаем нешта іншае: «Драматычная творчасць была развіта слабей (у параўнанні з паэзіяй... П. А.). Толькі ў канцы XVII і пачатку XVIII ст. з'яўляюцца ў Беларусі і на Украіне першыя драматургі» (стар. 276). Восем і трынаццаць, калі ўзнікла драматургія ў беларускай і ўкраінскай літаратуры, а таксама і тое, была яна багатая ці параўнальна слаба развітай!

Калі С. Васіленка на самой справе ведае дзесяткі школьных п'ес, то проста несумелна ўтываць такія дадзеныя ад чытаў. Беларускія ж літаратурна-навуковыя асаблівасці тым, што да нас дайшы толькі асобныя школьныя драмы і інтэрмедый, а тут такое «дарэчыце!» Толькі чаму ж сам С. Васіленка разглядае асобныя школьныя п'есы, якія даўно вядомы? Шкада таксама, што ён не назваў ні адной п'есы XVI ст., бо такія даследчыкам усходнеславянскіх літаратур таксама невядомыя... Бадыно трыба адзначыць, што калі школьныя п'есы С. Васіленка называе дзесяткамі, то вершы XVI-XVIII ст. — проста сотнямі (гл. стар. 262). Зноў такі шкада, што аналізуюцца яны толькі ў «дакладных узорах», ды і то павярхоўна.

Нада «арыгінальна» апісвае С. Васіленка і жанры старажытнай беларускай літаратуры, а таксама ўздзеянне на іх народна-паэтычнай творчасці. Да гэтай драматургіі ён адносіць «п'есы, пераважна школьныя драмы, «камедыі», рознага роду «дзёлы», мітаграфіі, інтэрмедый і інш.» (стар. 81). Яны ўзніклі нібыта «ўжо ў XVI ст. на аснове народнай драматычнай творчасці» (там жа), прычым большасць з іх «настойліва была пэна звязана з народнай драматычнай творчасцю», што «іх часам цяжка аддзяліць ад аўскай народнай драмы». «Не выпадкова», — рэзюмуе С. Васіленка, — адны і тыя ж школьныя драмы і інтэрмедый называюцца ў навуковай літаратуры то народнымі, то літаратурнымі творами» (стар. 169). У гэтых п'есах, аказаваецца, «як правіла, сюжэт адсутнічае» (стар. 248); канстатуюць таксама «адсутнасць цвёрдага тэксту ў вусных і часткова ў пісьмовых творах», што «незвычайна рабіла акцэнт на асаблівасці» (там жа). У дэкарацыі С. Васіленка адзначае ў беларускай літаратуры эпохі феадалізму жанр камедыі і інтэрмедый. «Рост сацыяльных супярэчнасцей» прывёў, сцвярджае ён, «да расшырэння інтэрмедый, а пазней і да ўтварэння асобных самастойных выкрывальна-шутаўскіх п'ес» (стар. 166). «Камедыямі» ж, заяўляе С. Васіленка, у старыну «назы-

валіся п'есы, у аснове якіх ляжала якая-небудзь гумарыстычная забаўная гісторыя або анекдот» (там жа).

Ніколі школьныя драмы не ўзніклі на аснове народнай творчасці (гэта датычыць толькі радзі інтэрмедый), а таму змешваць іх гэтыя тыповыя ўзоры школьнай школьнай творчасці з народна-паэтычнымі творами нікто да С. Васіленка і не мог. Ён жа змешвае не толькі гэта, але і старажытнае паняцце «камедыя» з сучасным. (Напрыклад, у «Камедыі прычы аб блудным сыне» С. Полацкага, як вядома, няма нічога гумарыстычна-забаўнага, тым больш анекдатычнага). І зусім ужо незразумела, як гэта, на думку С. Васіленка, можа адсутнічаць «цвёрды тэкст» «у пісьмовых творах»...

Нават з гэтага відаць, што «новага» ўнёс С. Васіленка ў даследаванне беларускай драматургіі эпохі феадалізму, а таксама і тое, як ён у радзе выпадкова «раскрывае» сувязь літаратуры з фальклорам.

Ідэалістычна гуцьчы сцвярджае С. Васіленка аб тым, што ўзнікненне беларускай літаратуры звязана з утварэннем беларускай культуры» (стар. 79). Нельга згадзіцца таксама і з тым, што да літаратуры гістарычнага зместу XIV-XVI ст. ён адносіць «летанісныя, а таксама рознага роду публіцыстычныя рукапісныя і друкаваныя, мемуарныя, эпісталажныя і іншыя творы на грамадска-гістарычныя тэмы, у якіх не адлюстравана класавая і вызваленчая барацьба» (стар. 118). Гэта працяг сцвярджае лепшых мастацтва-гістарычных твораў і адначасова ўказвае на далёкае ад ідэалаў дэяленне літаратурных і фальклорных твораў на тыя ідэі-тэматычныя групы, якія прапануе з такой прэзэнцізацыя С. Васіленка (гл. стар. 85, 278).

Такія ж неабгрунтаваныя і дэкаратыўныя сцвярджэнні С. Васіленка аб тым, што «самым распаўсюджаным жанрам беларускай фальклору была ў той час (у XIV-XVI ст. — П. А.) казка (чаму не песня? — П. А.) казка (чаму не песня? — П. А.) казка паступова ператваралася ў думу, гістарычныя песні і песні-быліны» (стар. 65); што «монатныя і XVI-XVIII ст. адносіцца тая прамыўні і прыказкі, як «Уцякаў ад пана, а панаў да войта», «Пану і сабаку ўсе волыны», а таксама песні «Гей, збярэйся, хлопцы жывыя» і інш. (гл. стар. 171, 172 і інш.), хаця яны па сваёму ідэйнаму зместу бліжэй за ўсё стаяць да фальклору сярэдзіны XIX ст. Тут не хапае стараннага даследавання, навуковых доказаў, а без іх гістарычныя прыпынкі вывучэння фальклору не прасунуцца наперад, будзе заставацца дэкарацыя. Аднак, што нада многа суб'ектыўнага ёсць у размеркаванні фальклорнага матэрыялу па гістарычных перыядах і ў храстымацкі «Вуснае паэтычнае творчасць рускага народа», складзенай С. Васіленкам і В. Сідзельнікам і выдзенай Маскоўскім універсітэтам у 1954 г., якую С. Васіленка лічыць (гл. стар. 10—11) «канчаткова замацаванай» «гістарычны прыпынкі» у вывучэнні фальклору. Як далёка гэта ад ісціны!

С. Васіленка многае набаўдаў у распрацоўцы літаратурных узаемазвязей усходніх славян, а таксама беларуска-польскіх і беларуска-літоўскіх сувязей, але і ў гэтым пытанні не толькі не ўнёс нічога новага, але не скарыстаў нават зробле-

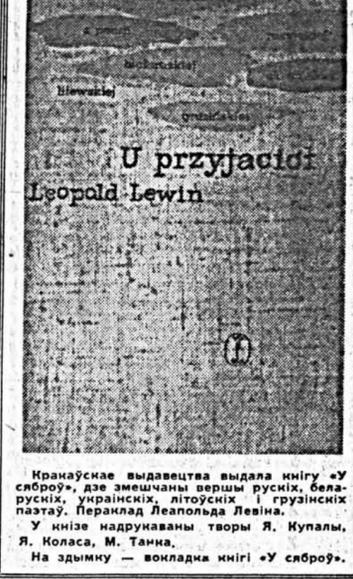
нага да яго. Хіба і без разглядаемай работы невядома, што беларуска-літоўскія культурна-літаратурныя сувязі найбольш выразна праявіліся ў так званых літоўскіх (па сутнасці беларуска-літоўскіх) летапісах? Хіба не было вядома, што руска-беларускі літаратурны сувязі XIV-XVII стст. адлюстраваліся на многіх летапісных аповесцях геральднага характару, а таксама ў вершаскладанні і драматургіі? Польска-беларускія ж літаратурныя сувязі ў рабоце С. Васіленка абмежаваны толькі галаслоўным сцвярджаннем аб тым, што польская літаратура «у прыватнасці, вершаскладанні і драматычнай творчасці» ў Польшчы, мелі становіцца ўздзеянне на культурнае і літаратурнае жыццё Беларусі і Украіны» (стар. 137), які ў далейшым аб гэтым не гаворыцца ні слова і толькі бегла ўпамінаецца аб уплыве польскіх хронік на беларускія летапісы (стар. 249—250).

Своасабліва разглядаюцца С. Васіленкам украінска-беларускі літаратурныя сувязі XIV-XVIII стст. Ён, быццам бы па прыкладу акадэміка А. Бялецкага, «пры вывучэнні гісторыі беларускай літаратуры эпохі феадалізму» спыняецца «амаля на ўсіх колі-небудзь важных творах, які нібыта мае «варыянт» і «на Украінскай мове» (гл. стар. 243), хаця ў нашым літаратурна-навуковым сцвярджанні процілеглае.

С. Васіленка, як ужо адзначалася, многа шуму ўзімае вакол выразаных ужо праблем і выкрытых «канцэпцый», але ў той жа час праўдліва «скромнасць» пры вырашэнні супрацьнажных праблем, абмяжоўваючыся толькі гукай рэкламай. Напрыклад (дакладней, яшчэ адзін прыклад), ён заявіў аб намеры «дарэчыцца пытанню аб асаблівасцях развіцця рэалізму ў беларускай літаратуры эпохі феадалізму» (стар. 31), але ўдаліў гэтай важнай і надзённай праблеме толькі некалькі агульных фраз.

Многае спрэчнае можна было б адзначыць і ў перыядыцы беларускага фальклору і літаратуры, якую прапануе С. Васіленка. Яна ў некаторай меры новая, але не адпавядае навуковым патрабаванням і толькі яе аўтары ўяўляюцца «навукова апраўданай» (стар. 21). Зразумела, у рабоце С. Васіленка ёсць і станоўчыя моманты, але яны зацімаваюцца адзначанымі і многімі падобнымі неадзначанымі памылкамі, скажэннямі, супярэчнасцямі, нацяжкамі, недапушчальнымі ў навуковым даследаванні. Кніжцы нада шкодзіць і хаатычнасць выкладу, і не ў меру прэзэнцізаваны тон, і празмерны «пафэмічны «запал» без усялякай на тое падставы, а таксама недавальнае апраўданне.

Шкада, што выдавецтва Маскоўскага ўніверсітэта выпусціла ў свет кніжку С. Васіленка сырой, у многіх адноснах непрадуманай і неадрадаганай. Яна ўносіць у беларускі літаратурна-навуковы асяродок і антынавуковыя сцвярджэнні, а таму ні ў якім разе не можа быць вучэбным дапаможнікам.

Красноє выдавецтва выдала кнігу «У сямброў», дзе змешчаны вершы рускіх, беларускіх, украінскіх, літоўскіх і грузінскіх паэтаў. Пераклад Леапольда Левіна.

У кнізе надрукаваны творы Я. Мушала, Я. Коласа, М. Танка, На здымку — вокладка кнігі «У сямброў».

кніжніцка XVI-XVII стст. і г. д. «Уваскрэсненне Хрыстова» ж — яскравы факт украінска-беларускіх літаратурных сувязей XVIII ст. — аб'яўляецца на ўсіх колі-небудзь важных творах, які нібыта мае «варыянт» і «на Украінскай мове» (гл. стар. 243), хаця ў нашым літаратурна-навуковым сцвярджанні процілеглае.

С. Васіленка, як ужо адзначалася, многа шуму ўзімае вакол выразаных ужо праблем і выкрытых «канцэпцый», але ў той жа час праўдліва «скромнасць» пры вырашэнні супрацьнажных праблем, абмяжоўваючыся толькі гукай рэкламай. Напрыклад (дакладней, яшчэ адзін прыклад), ён заявіў аб намеры «дарэчыцца пытанню аб асаблівасцях развіцця рэалізму ў беларускай літаратуры эпохі феадалізму» (стар. 31), але ўдаліў гэтай важнай і надзённай праблеме толькі некалькі агульных фраз.

Многае спрэчнае можна было б адзначыць і ў перыядыцы беларускага фальклору і літаратуры, якую прапануе С. Васіленка. Яна ў некаторай меры новая, але не адпавядае навуковым патрабаванням і толькі яе аўтары ўяўляюцца «навукова апраўданай» (стар. 21). Зразумела, у рабоце С. Васіленка ёсць і станоўчыя моманты, але яны зацімаваюцца адзначанымі і многімі падобнымі неадзначанымі памылкамі, скажэннямі, супярэчнасцямі, нацяжкамі, недапушчальнымі ў навуковым даследаванні. Кніжцы нада шкодзіць і хаатычнасць выкладу, і не ў меру прэзэнцізаваны тон, і празмерны «пафэмічны «запал» без усялякай на тое падставы, а таксама недавальнае апраўданне.

Шкада, што выдавецтва Маскоўскага ўніверсітэта выпусціла ў свет кніжку С. Васіленка сырой, у многіх адноснах непрадуманай і неадрадаганай. Яна ўносіць у беларускі літаратурна-навуковы асяродок і антынавуковыя сцвярджэнні, а таму ні ў якім разе не можа быць вучэбным дапаможнікам.

П. АХРЫМЕНКА,
професар, доктор філалагічных навук,
Гомель.

АЛЬМАНАХ ПАВІНЕН БЫЎ РАСКАЗАЦЬ...

У канцы 1923 года пры першым беларускім дзяржаўным тэатры з мэтай павышэння культуры і мастацтва акцэнт быў арганізаваны «гурток самадзейнасці». Па ініцыятыве мастацкага кіраўніка Е. Мірвочы гурткова пачалі збіраць матэрыял для выдання альманаха-штогодніка «Беларускае мастацтва».

У канцы 1923 года газета «Савецкая Беларусь» паведамляла, што першая кніжка штогодніка «Беларускае мастацтва» падрыхтавана да друку. У склад рэдакцыі ўвайшлі: Э. М. Бядуля, Е. Мірвочы, Я. Дыла, Я. Рамановіч і інш. Аднак на невядомых прычынах альманах не ўбачыў свету.

Беларускі тэатральны дзеясць, што матэрыялы гэтай кнігі атрымалі ў час Вялікай Айчыннай вайны. Але нядаўна супрацоўнікі Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР, разбіраючы архіў вядомага беларускага тэатральнага дзеяча і драматурга Я. Дылы, натрапілі на макет першай кнігі «Беларускае мастацтва».

У альманаху 24 машынапісныя артыкулы. Тытульны ліст выканан літаграфічным спосабам. Уверсе з левага боку — фотаздымак помнікаў Беларускага тэатра. Пад ім надпіс: «Беларускае мастацтва» — штогоднік Беларускага Дзяржаўнага Тэатра. Кніга І (1921—24). Унізе з правага боку паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

На адваротным баку тытульнага ліста паведамляецца, што гэта «першае беларускае багата ілюстраванае мастацкае выданне, прысвечанае мінутаму і сучаснаму беларускаму тэатру і сучаснаму беларускаму мастацтву наогул».

з АРХІВНЫХ ПАЛІЦ

нага ліста апісваецца вонкавы выгляд альманаха. Паведамляецца, што ў літаратурным раздзеле змешчаны свае творы беларускія пісьменнікі: Цішка Гартны, Ясакар, Міх. Грамыка, А. Паўловіч, Я. Рамановіч, М. Міцкевіч і іншыя; убажчае свет нідзе не друкаваныя раней творы М. Багдановіча. Пералічваюцца артыкулы па гісторыі развіцця беларускага тэатра і беларускаму мастацтву Э. М. Бядулі, М. Гарэцкага, М. Красінскага і інш. Альманах «меркавалася багата ілюстравана».

«Усё выданне, — гаворыцца далей, — будзе аздаблена вытрыманымі ў беларускім стылі вывешкамі і рысункамі. У аддзеле гумару і сатыры «Чортва вока» — шарны і карыкатуры.

Дэталёвае знаёмства з артыкуламі зборніка паказвае, што яны не страцілі цікавасці і дагэтуль. Вялікую навуковую каштоўнасць маюць даследчыя працы Змітрака Бядулі «Драматычныя элементы ў жыцці і творчасці нашых продкаў», «Пра «учора» ў «заўтра» (некалькі слоў аб нашых тандах)», «Батлейна», нарыс Ул. Галубка аб вандроўнай трупі, якой ён кіраваў.

Зборнік складаецца з прыкладна з такіх раздзелаў: старажытнае і сучаснае беларускае тэатр, народная гуртка мастацкай самадзейнасці, беларускія хоры, музыка і танцы, мастацкая прамысловасць Беларусі і мастацкія творы. Артыкул А. Паўловіча «Сялянка» В. Дуіна-Маршынкевіча на мінскай сцэне і ўспаміны невядомага аўтара аб «Таварыстве беларускай драмы і камедыі» ярка характэрныя дзейнасць тэатра на Беларусі ў перыяд паміж 1905 — 1920 гг.

Тагачаснаму Першаму беларускаму дзяржаўнаму тэатру прысвечана восем артыкулаў. Аўтары разглядаюць творчы шлях тэатра, яго выхавальнае значэнне, расказваюць аб

«гуртку самадзейнасці» і аматарскім аркестры БДТ-1. Багата матэрыял у зборніку аб мастацкіх гуртках, які дзейнічаў на Слуцчынне, Чарнеччынне, Магілёўшчыне, Вілейні, Мінску да Кастрычніцкай рэвалюцыі і ў першы гады Савецкай улады.

Музыцы і іншым відам мастацтва прысвечаны артыкулы Ю. Дражайна, «Прайдзен шлях» (аб чорце Ул. Тэраўскага), К. Пуроўскага, «3 гсторыі мастацкай прамысловасці на Беларусі» З. Даўгяла і інш.

Найбольш цікавыя і каштоўныя матэрыялы альманаха будзь апрацаваны і змешчаны ў чацвёртым выпуску зборніка «Беларускае мастацтва».

С. ПАТРОВІЧ.

«гуртку самадзейнасці» і аматарскім аркестры БДТ-1. Багата матэрыял у зборніку аб мастацкіх гуртках, які дзейнічаў на Слуцчынне, Чарнеччынне, Магілёўшчыне, Вілейні, Мінску да Кастрычніцкай рэвалюцыі і ў першы гады Савецкай улады.

Музыцы і іншым відам мастацтва прысвечаны артыкулы Ю. Дражайна, «Прайдзен шлях» (аб чорце Ул. Тэраўскага), К. Пуроўскага, «3 гсторыі мастацкай прамысловасці на Беларусі» З. Даўгяла і інш.

Найбольш цікавыя і каштоўныя матэрыялы альманаха будзь апрацаваны і змешчаны ў чацвёртым выпуску зборніка «Беларускае мастацтва».

С. ПАТРОВІЧ.

«гуртку самадзейнасці» і аматарскім аркестры БДТ-1. Багата матэрыял у зборніку аб мастацкіх гуртках, які дзейнічаў на Слуцчынне, Чарнеччынне, Магілёўшчыне, Вілейні, Мінску да Кастрычніцкай рэвалюцыі і ў першы гады Савецкай улады.

Музыцы і іншым відам мастацтва прысвечаны артыкулы Ю. Дражайна, «Прайдзен шлях» (аб чорце Ул. Тэраўскага), К. Пуроўскага, «3 гсторыі мастацкай прамысловасці на Беларусі» З. Даўгяла і інш.

Найбольш цікавыя і каштоўныя матэрыялы альманаха будзь апрацаваны і змешчаны ў чацвёртым выпуску зборніка «Беларускае мастацтва».

С. ПАТРОВІЧ.

«гуртку самадзейнасці» і аматарскім аркестры БДТ-1. Багата матэрыял у зборніку аб мастацкіх гуртках, які дзейнічаў на Слуцчынне, Чарнеччынне, Магілёўшчыне, Вілейні, Мінску да Кастрычніцкай рэвалюцыі і ў першы гады Савецкай улады.

Музыцы і іншым відам мастацтва прысвечаны артыкулы Ю. Дражайна, «Прайдзен шлях» (аб чорце Ул. Тэраўскага), К. Пуроўскага, «3 гсторыі мастацкай прамысловасці на Беларусі» З. Даўгяла і інш.

Найбольш цікавыя і каштоўныя матэрыялы альманаха будзь апрацаваны і змешчаны ў чацвёртым выпуску зборніка «Беларускае мастацтва».

С. ПАТРОВІЧ.

«гуртку самадзейнасці» і аматарскім аркестры БДТ-1. Багата матэрыял у зборніку аб мастацкіх гуртках, які дзейнічаў на Слуцчынне, Чарнеччынне, Магілёўшчыне, Вілейні, Мінску да Кастрычніцкай рэвалюцыі і ў першы гады Савецкай улады.

Музыцы і іншым відам мастацтва прысвечаны артыкулы Ю. Дражайна, «Прайдзен шлях» (аб чорце Ул. Тэраўскага), К. Пуроўскага, «3 гсторыі мастацкай прамысловасці на Беларусі» З. Даўгяла і інш.

Найбольш цікавыя і каштоўныя матэрыялы альманаха будзь апрацаваны і з